

PÓL F

SAVNAD OG GJØRT HEVUR ODDFRÍÐUR MARNI RASMUSSEN

1

UM PÓL F

Poul Frederik Joensen (1898-1970)

Poul F. Joensen - kappin útlagni, sum hann kallaði seg sjálvan - var føddur í Sumba í 1898. Hann las til lærara, men var fá ár í starvi sum lærari. Hann livdi sum traðarmaður og verkamaður.

Pól F fór til skips sum so mangur annar 14 ára gamal drongur tá i tíðini, men sjógvurin var ikki tað honum dámdi best. Í 1914, sama árið, sum Janus Djurhuus gav út fyrsta yrkingasavnið á føroyskum, sum æt *Yrkingar*, fór Pól F at ganga á læraraskúla í Havn. Hann tók læraraprógvi í 1917. Fyrstu árin eftir læraraskúlan arbeiddi hann sum verkamaður. Í 1919 fekk hann starv sum lærari í Froðba, har hann eisini búði, men hann treivst ikki í starvinum, og fór frá sum lærari í 1927. Poul F. Joensen fekk M. A. Jacobsens Heiðursløn í 1963.

Sumbiarbygd liggur soleiðis, at lágættin og vesturættin liggur beint inn á bygdina. Tí kann tað gerast ógvuliga illfýsið í Sumba um veturin, tá ið stormarnir herja landið. Mannlyndið í Pól F var eisini eitt sindur sum veturveðrið. Hann var ofta í klandri við tey, sum hann var saman við. Speiskur var hann sum fáur. Hetta sæst aftur í teimum samfelagsrevsandi yrkingunum, sum hann skrivaði. Serliga skrivaði hann speirekandi um tey, sum ikki búðu á bygd, við øðrum orðum, tey, sum búðu í Havn. Men líka so speiskur sum hann var í verumáta og skrivning, líka so kærleiksfullur og vónríkur var hann. Kærleiksyрkingarnar eftir Pól F eru vorðnar fólkaogn, og verða tær sungnar í flestum, góðum veitslum í Føroyum, takka veri Hanus Johansen. Hvør kennir ikki “Fagra blóma”, “Saknur” og “Áh, kundi á tíðarhavi”? Um tit ikki kenna hesar sangir, so fara tit at kenna teir, tá ið tit hava lisið hetta heftið við yrkingum eftir Pól F. Eisini skrivaði hann politiskar yrkingar, samfelagsrevsandi yrkingar, tjóðskaparyрkingar, kvæði, vísur, ja, listin av yrkingasløgum er langur.

Pól F skrivaði um grikskar gudar og sagnardjór, hann skrivaði um norrønnar gudar og kempur, hann skrivaði um fólk, sum livdu, tá ið hann livdi, hann skrivaði minnisyrkingar til fólk, sum vóru deyð.

Pól F skal ikki bara minnast fyri tær bondsku og spottandi yrkingar, so sum tann kenda “Jarðarferðin”, hann skal eisini minnast fyri tær vøkru og inniligu yrkingarnar, sum hann yrkti til son sín, sum doyði ungur og kærleiksyrkingarnar, sum hann yrkti til konuna.

Í 1924, bara 26 ára gamal gav hann út sítt fyrsta yrkingasavn, *Gaman og álvara*. Og, sum heitið sipar til, so eru yrkingarna bæði skemtiligar og álvarsamar í hesum savni.

Næsta savn hansara kom út undir seinna kríggi. Tað kallaðist *Millum heims og heljar*, og varð givið út í 1942.

Triðja yrkingasavnið kallaðist *Lívsins kvæði*. Tað kom út í 1952.

Einasta prosaverk hansara kom út í 1963. Tað kallaðist *Seggjasøgur úr Sumba*.

Í 1967, trý ár áðrenn hann doyði, gav hann út seinasta yrkingasavn sítt, *Ramar risti hann rúnirnar*.

Pól F livdi um eitt aldarskifti. Hann upplivdi fyrsta heimskríggj, hann upplivdi heimskreppuna í 30 árunum og hann upplivdi seinna heimskríggj. Hann upplivdi kalda kríggi og mitt meðan amerikanarar við Nixon á odda vóru farnir undir at taka hermenn aftur úr Vietnamkríggnum, doyri Pól F, 72 ára gamal.

Eftirtíðin kennir kanska Pól F mest, tí at Hanus Johansen hevur gjørt lög og sungið yrkingarnar eftir Pól F beint inn í hjørtuni á føroyinginum.

Um heftið

Hetta heftið er gjørt, tí at Pól F fyllir 120 ár tann 18. november í 2018.

Ikki er neyðugt bara at brúka heftið merkisárið. Yrkingarnar hjá Pól F eru ævigtgaldandi.

Heftið er býtt sundur í fyra ymiskar kapitlar, sum umboða ein part av skaldsliga flognum hjá Pól F. Kapitlarnir eru:

Pól F og spottið

Pól F og kærleikin

Pól F revsar

Pól F og tjóðskapurin

Ein greiningarfrymil er aftast, sum næmingar skulu brúka, meðan teir arbeiða við yrkingunum. Uppgávur eru gjørdar til hvørja yrking sær, men gott hevði verið, um næmingarnir eisini hugdu í greiningarfrymilin aftast.

Næmingarnir kunnu arbeiða í bólkum við ymiskum yrkingum og leggja tær fram, ella næmingarnir og lærarin arbeiðir við einari og einari, til heftið er gjøgnumgingið, ella næmingarnir kunnu fáa eina yrking hvør, sum teir leggja fram fyri flokkinum.

Minnist endiliga til at lurta eftir sangunum, sum eru gjørdir til yrkingarnar. Teir eru at finna á Youtube ella á Spotify.

**Hanus
syngur
Poul F**

GAMAN OG ÁLVARA

Yrkingar eftir: Poul F. Joensen
Svensk týðing: Jannika Häggström

Tekningar: Torbjørn Olsen

2

PÓL F OG SPOTTIÐ

Marita

Orð: Poul F. Joensen

Lag: Hanus G. Johansen

Marita hevði ein fríggjaraflokk,
hvønn skuldi av teimum hon taka?
Hvør ein segði: tú skalt njóta alt gott,
vilt tú hava meg til maka!
Hvønn morgun til Hanus hon tosaði blítt,
um dagin hon fjantast við Sørin,
um kvøldið við Tummas, og ofta og títt,
hon fær sær ein koss frá øðrum.

Sjalu varð Hanus, tá slíkt hann sá,
og Sørini leiddist at fríggja,
við Tummas sum bað um nei ella ja
hon segði: eg vil teg ei síggja.
Og hinir, teir hvurvú so við og við,
til eina hon gekk millum moyggja.
Ein dag sá hon brúður við brúðgóms lið:
tá legði hon seg til at doyggja.

Uppgávur:

Hvat fyri slag av yrking er talan um?

Hvussu eru rímini?

Greina persónarnar:

Hvør er Marita og hvussu er hon móti monnum?

Hvørjir eru menninir, sum Marita tosar við? Hví munnu teir lata seg forføra?

Hví leggur hon seg at doyggja?

Jarðarferðin

Deyðin við líggjanum kom her til jarðar,
kvetti ein lívstráð og sálina tók;
hon væl, sum hinar, til Heljar man fara
ella í Himlinum fann sær ein krók.
Kroppin hann ongantið tekur við sær,
helst man hann vera ov tungur at dragsa,
siður at pota hann í moldina er
í einum trongligum kassa.

Sama við henda tey nú skuldu gera.
Hann, sum øll hini, í ormarnar fer!
Tríati menn skuldu skiftast at bera
hagar, hvar páradís ormanna er!
Leiðin var long, og kaldligt tað var.
Snapsur var góður, so meintu teir flestu.
Húsbóndin gav tí, ið troystaði sær.
Tann, ið mest drakk, var hildin tann besti.

Fóru til gongu, ei var til at bíða;
fimm-pottakrukku teir høvdu við sær,
oman á kistuni sást hon at ríða, -
tá eingin ómakur av henni var.
Tóku at syngja við miklari rødd:
Kingo bleiv toygdur úr hvørjari lykkju,
- tokut var innan hvørt einasta høvd;
hvør sang eftir sínum tykki.

Saman teir byrjaðu sálmin tann fyrsta,
skjótt teir tó skiltust, og hvør sang sum best:
Tá ein var mitt í, var annar at enda,
triði hann hevði í næsta vers fest,
fjórði, hann úti við miðjuni var,
fímti sang tað, honum best mundi huga.
Tann, ið síðst sálmin fekk lidnan frá sær,
bestur var hildin at duga!

Stevndu teir fram, so fagurt var ljóðið,
hvølt sang í homrum hvørt einasta orð.
Yndisligt danskt er, og Harrin forbjóði
at føroyskt í Føroyum fær liviligt kor!

Mong er tann sál nú í Himlinum er
vegvíst av danskari tungu og presti,
men fáa vit føroyskt! Eg svørji tað her :
til Heljar so fara teir flestu!

Niðan í brekkuna fylgið sæst ragga,
har gongur leiðin til næstu bygd fram;
vakurt tað hoyrist í krukkuni skvagga,
mongum tá vatnið úr tonnunum rann,
Tá ið teir komu í brekkuna har,
haðan teir oman til kirkjugarðs skoða,
hildu teir: best her at hvíla seg var.
Krukkan var øllum í huga!

Brátt stendur kistan á flötuni eina,
allir teir tyrpast at krukkuni fram.
Søtliga svølgdu teir mjøðin tann reina,
tann, sum drakk fyrstur, fekk mætastan drammm.
Væl áðrenn helvtin fram at henni fann,
var hon skróturr, ei dropi at líta!
Hundsvott og búrkropp teir eyknevndu hann,
ið síðst mundi av henni nýta.

Fróir teir vóru, sum mest høvdu fingið,
hinir teir lótu ei finnast á sær.
Rundan um kistuna settu teir tingið,
rósaðu honum, sum í henni var.
Nevan í lokið brátt sipaði ein:
Signi vár Gud hvørja knotu, her liggur!
Væl tú í lívinum elvdi oss gleim,
í deyðanum var tú mest dyggur! -

Aftur teir oman við kistuni ragga,
syngja og tosa um seyð og um ull;
einki nú hoyrist í krukkuni skvagga,
taka teir hana og koyra á rull.
Verðin, hon gevur ei mætari løn!
Tá ein ei meira kann nyttuna gera,
burtur hann tveitist - tá batar ei bøn!
Krukkan eitt dømi kann vera.

Sálmarnir tyntust, og menn gjørdust kátir, -
best sum ein sálmur at endanum var,

so helt ein fyrir: "Her batar ei grátur,
longur at syngja tað hugar ei mær;
betur vit kvøða tey fornføgru orð!
Kvæðini ljóða so væl mær í oyra.
Tá hann, vit bera, á lívinum var,
fell honum væl tey at hoyra."

"Nei," meinti annar, "ei skulu vit kvøða!
Kvæðið ei hóvar í slíkari ferð."
"Danskt má tað vera!" so hoyrist ein røða,
"føroyska málið ei sémir seg her!"
Byrjar so sjálvur - hann beljar sum kúgv -
vísuna føgru um Hábar hin unga,
og hana Signuvu, vænastu frúgv,
ið Nornan gav lagnuna tunga. -

Presturin eina við grøvina stendur,
ofta hann lítur í brekkuna upp;
eingin sæst koma; men hoyr nú, hvat hendir!
Meðan hann sjálvur stóð hendur í hupp,
hoyrir hann skrambul, í brekkuni er,
skjótt hann tá varnast, hvat fylginum forðar
Leirkrukka rullandi kemur við ferð,
smátt hon mót garðinum sorast!

Líkfylgið sæst nú um sýnina koma,
sjongurin dunar sum brimið við strond;
gina teir skjótt gjøgnum brekkuna oman;
presturin mundi tá mist sína ond:
Hann sær teir dansa við frálíkum lag,
líkkistan sleingist sum bátur á bylgju!
Ein hoyrist skipa - brátt skilti hann tað,
um Hábar og Signu kvað fylgið.

Kvøða teir inn gjøgnum kirkjugarðsliðið,
vingla og missa so takið við hvørt.
Presturin bønar og biður teir tíg -
einki tó batar - alt fylgið var ørt;
bæði við góðum og illum hann bað,
teir bara snerkja og banna av vreiði.
Tá Hábar var úti - skiparin kvað:
Grani bar gulli av heiði!

Prestur var vreiður, ei bønar hann longur,
rýmdi sín veg, meðan fólkið alt kvað.
Sjúrdi var kvøðin sum jarðarferðssongur,
líka til kistan var fjald undir flag.
Tosa teir síðan um níðingsverk stór:
Høgna og Gunnar teir smátt vildu knúsa!
Seinni hvør maður av fylginum fór
kvøðandi aftur til húsa.

Uppgávur:

Ger ein stuttan samandrátt av hvørjum ørindi sær.

Er yrkingin lýrisk, episk og dramatisk?

Hvørji støð eru og hvussu verður umhvørvið lýst?

Hvat heldur tú um tað, sum verður sagt um føroyskt og danskt mál?

Hvat er høvuðsevnið og hvørji undirevni eru?

Nevn trý dømi um okkurt, sum tær dámar við yrkingini!
Nevn trý dømi um okkurt, sum tær ikki dámar við yrkingini!

Um eg var nú

Lag: Hanus Johansen

Orð: Poul F. Joensen

Um eg var nú at evstu stund komin,
øll lívsgleði rýmdi sín veg,
av stimburi einki var eftir,
alt illt mundi herja á meg,
kom tá ei við doktaragreyti,
ei við medisín og skeið,
slíkt slúkar hitt góðtrúgvna neytið,
men eg, eg smakki tað ei.

Ver skjótur við steypi og fløsku,
skonk tremfult, so klinka vit: skál!
Lat kvøða teir garparnar røsku,
so grøðist sjálvst veikasta sál.
Tí drammur og songur semjast
sum brúður við brúðgom á nátt,
øll ilska og sorg kann temjast,
har teir báðir koma um gátt.

Um eg ei tá brátt verði stinnur
og ungur í kropp og sín;
so leitið um geilar og finnið
eitt dúnmjúkt og hjartagott skinn.
Um ei tá hin signaða kitlan
meg grøðir í somu stund,
so koyr í ein posa og blakið
burt beistið sum gamlan hund.

Uppgávur:

Hvussu er yrkingin bygd: innari og ytri bygnaðurin.

Hvørji eyðkenni hevur eg-ið í yrkingini? Hvat heldur hann um seg sjálván og onnur.

Hvørji evni verða viðgjørd í yrkingini?

Tað er hon eg valdi mér

3

PÓL F OG KÆRLEIKIN

Góða ongantið fer tú úr huga

Góða ongantið fer tú úr huga
um eg fari víða um verð,
nátt sum dag kann títt yndi eg skoða,
djúpt í hjarta tú avmyndað er.
Björt og vøkur var Venus hin væna,
tá hon, nýfødd, í brimhjómi vóð,
sveipt í sólgulli elskhugsgudinna,
fyri mær, tó tú bjartari stóð.

Um tær vænastu kvinnur á foldum
stóðu her, og eg fekk til tess ráð,
at eg kundi ta fagrastu kjósa,
velja bjartastu rósu eg sá :
uttan dvøl, eg til tín vildi skunda,
sælur nevndi títt elskaða navn,
tí tú lýsur sum sól millum stjörnur,
errin tók eg teg, søta, í favn.

Góða, elska meg, stundirnar líða,
vetur nærkast og summarið fer,
bjørtu blómur í storminum stríða,
liggja kvettar og fjalast við gler.
Brátt er lívsins summer farið,
og vit følnað sum blómur á fold;
heitt og sterkt, liv tær fúkandi løtur,
ongin liljar og elskar í mold.

Uppgávur:

Hvat er tað, sum ger, at hon ongantið fer úr huganum á manninum? Hvør er Venus?

Í yrkingini verða blómur nevndar. Hvør er samanhangurin millum summarið og blómurnar í yrkingini?
Hvussu verður veturin lýstur?

Skriva myndberingar og samanberingar í yrkingini í vinstru kolonnu í kassanum og tað, sum tú heldur, at myndberingin og samanberingin merkir í høgru kolonnu.

Saknur

Orð: Pól F

Lag: Hanus G. Johansen

Sárt sakni eg teg, væna mín.
Hví rýmdi tú frá mær?
Tað er sum sól og summar
av garði fór við tær,
tí allir fuglar tiga,
hvør blóma fána er,-
mín hugur eltir har tú fer,
mín sál er friðleys her.

So tekkilig og eygagóð.
sum Venus vøn og skær,
eitt bládypi av sælu
í tínum eygum var,
sum spunnið gull var hárið,
so fannhvít undir lín,
tín mjúki barmur heitur brann,
á varrum vætti vín.

Tú ferðamøddi fuglur, sum
so víða farin er,
sást tú mítt fljóð, hitt fagra,
á tíni longu ferð?
Hon er ein eyðkend rósa,
sum summarsólin vøn.-
Á, góða, elskaða. kom heim,
hoyr mína hjartans bøn!

Uppgávur:

Lurta eftir sanginum á netinum.

Hvør er Venus?

Hví man hon vera rýmd?

Hvussu sær eg-ið í yrkingini kvinnuna? Les næsta ørindi
og greið frá, hvussu kvinnan sær út.

Hvør er tann ferðamøddi fuglurin? Sært tú hann í fyrsta
ørindi?

Fagra blóma

Orð: Poul Frederik Joensen

Lag 1: Hanus G. Johansen

Lag 2: Fred Rose

Fagra blóma tú sum prýðir
fjallatindar berg og skørð,
bø og ong og grønar líðir,
hvat er fagrari á jørð?

Eina blómu tó eg kenni,
fagrast hon av øllum er,
sjálvt ei rósan líkist henni,
tað er hon eg valdi mær.

Blómur spretta móti vári,
følna, tá ið heystið er,
mín, hon blóma man alt árið,
um so kalt og kavið er.

– Einaferð hon bert kann blóma,
følnar hon, eg følni við.
Fylgja skal eg blómu míni,
til tann síðsta hvíldarfrið.

Uppgávur:

Lurta eftir sanginum. Syngið hann saman í flokkinum.

Hvør er blóman? Vit fáa ikki at vita, hvat fyri slag av blómu talan er um. Hvat fyri ein blóma heldur tú talan er um?

Um blóman er ein mynd fyri eina kvinnu, hvussu sær henda kvinnan út? Og hvussu er henda kvinnan?

Áh, kundu á tíðarhavi

Orð: Poul F. Joensen

Lag: Hanus G. Johansen

Áh, kundu á tíðarhavi
vit akker kastað ein dag
tá vit hava eydnuna vunnið
so hon ikki rýmdi avstað

Tíðin, legg tínar veingir
saman bert hesa stund
meðan eg sælur kyssi
mítt sólfagra ástarsprund

Og lötan hin signaða, ríka
á kvirru, ástheitu nátt
áh, lat meg í kossinum doyggja
tá hvíli eg æviga gott

Uppgávur:

Hvussu er bygnaðurin: bæði tann ytri og innari?

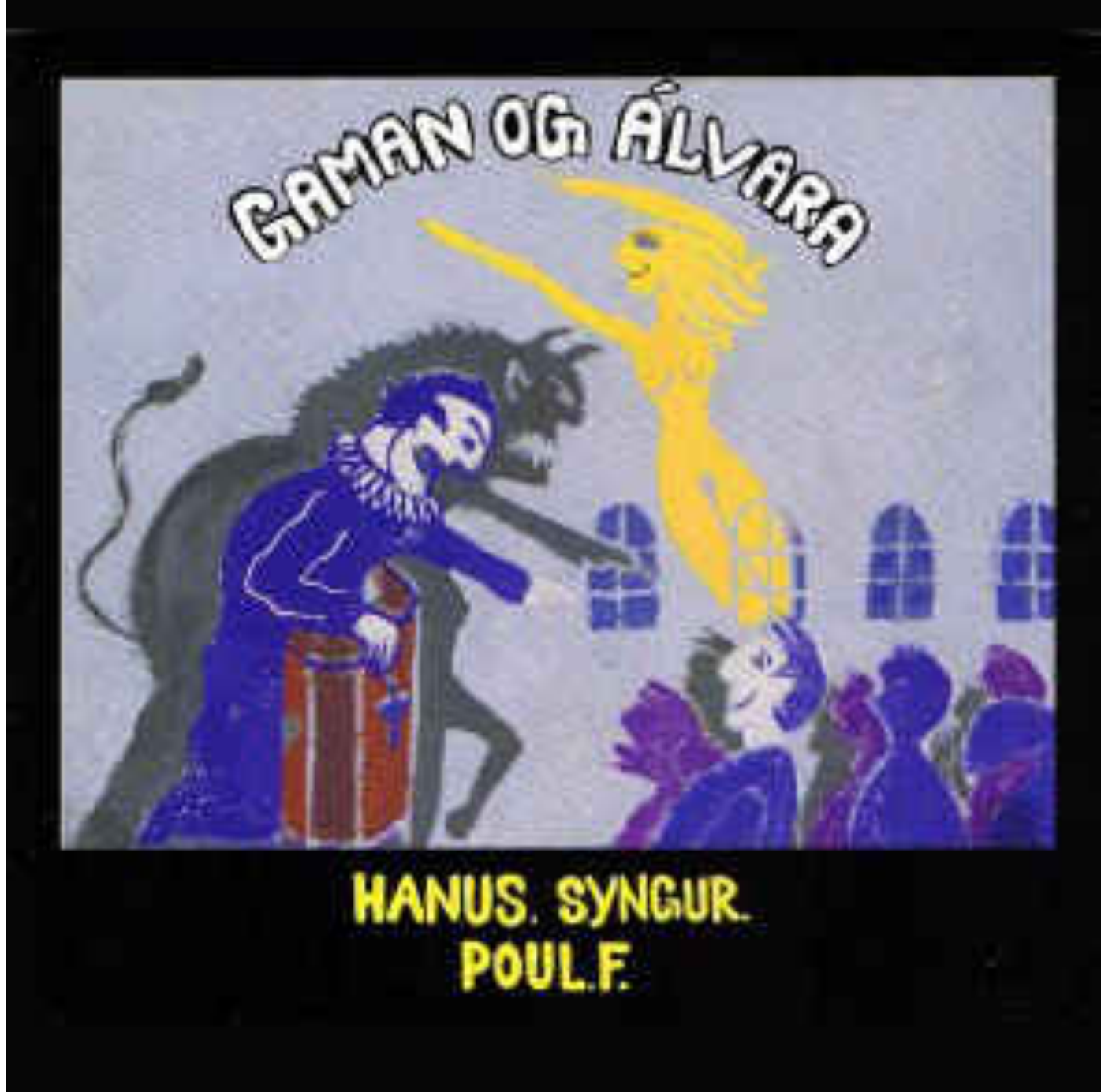
Greið frá við egnum orðum, hvat tað er, sum hendir í hvørjum ørindi?

Hvat merkir “tíðarhav”?

Hvat hevur tíðin at siga í yrkingini?

Hvat hevur lötan at siga í yrkingini?

Hvat merkir hetta: lat meg í kossinum doyggja.

4

PÓL F REVSAR

Sjálvstýri Føroya veksur sum kálvahali

Frægir fullu um merkisstong,
og fylkingin tynnist í hvørjum,
brátt kunnu teir teljast á einari hond,
sum sjálvræði krevja í Føroyum.

Málið er vanskeplað, mentan vanvird,
fals býr undir hvørjum skinni,
flestir nú selja sín fedranna arv,
sum Esau gjørði á sinni.

Í útlenskum óløgum Føroya skúta
fyri vind og vág róðurleys rekur,
mannað við einastu tjóð, sum vil,
at úlensk tjóð stýrisvøl tekur.

Uppgávur:

Hvat meinast yvirskriftin við?

Hvørjir eru teir, sum detta um merkisstong?

Hvat verður sagt um málið í næsta ørindi? Hví velur Pól F at brúka Esau? Hvør var hann?

Hvat heldur Pól F um teir føroyingar, sum hann lýsir í seinasta ørindi.

Hvat er høvuðsevnið í yrkingini?

Ert tú samd/ur við Pól F í tí, sum hann yrkir um?

Tá eg at kvøða

Orð: Pól F

Lag: Hanus G. Johansen

Tá eg at kvøða um lívið fór
og beint út sannleikan segði
um samfelag, kærleika, fanan og gud,
og skjól eg á einki legði:

Tá var levind, larmur og ljóð,
úr rotinskaps mýrutúgvu,
ein vardi sítt breyð, ein høkjur og ein
sína stolnu blóðpengarúgvu.

Sum hundur og ketta tey hyklaralið
klórast; men nú í friðum
kappast at banna hin Heljarson,
ið spilti lívsharmoniin.

Hvør útlivað, heilag hora fekk illt,
og gallbeiskar trænaðar skrindir
svímaðu, tí at ov hart eg kvað
um kærleikans søtu syndir.

Uppgáva:

Lurta eftir sanginum hjá Hanusi G. Johansen. Sig, hvat tú heldur um sangin.

Hvat heldur eg-ið um seg sjálvan?

Hvønn týdning hevur tað fyri eg-ið, at tað sigur tað, sum tað meinar? Skulu vit altíð siga tað, sum vit meina?

Hvat sigur hann um onnur? Hvørji orð brúkar hann, og hvat heldur tú um tað, sum hann sigur um onnur.

Teir bítast

Orð: Pól F

Lag: Hanus G. Johansen

Teir bítast sum hundar um piðaðu bein,
trúboðari klandrast við prest,
teir togast um bókstavar, gloymt hava Krist
og boðið, at elska hvønn annan fyrst.

Hvør sær kennir sannleikan best.
Sum ryssa yvir deyðum fyli man
fjöldin í ørviti gána á hann,
sum rópar og dømir mest,

og hann vinnur fátæku sálir flest',
sum kennir fanan og helviti best,
sum bannsetur fríggj, dans, kortspæl og vín,
og sjálvan seg ger til eitt viðvent svín.

Uppgávur:

Lurta eftir sanginum eftir Hanus G. Johansen.

Hvønn yrkir Pól F um?

Hvat heldur Pól F um teir, sum hann yrkir um, og hví man hann halda tað, sum hann heldur.

Hví hava teir gloymt Krist, sum Pól F yrkir um?

Hvat meinar Pól F við, tá ið hann sigur: Hvør sær kennir sannleikan best.

Hvat hendir í triðja ørindi, og hvør er tað, sum vinnur?

Vardar av einglaveingjum

Signað verið títt mussaskøði,
men eg haldi, nú hevur tú logið,
tí tá hevði verið eitt fjarðarok,
traff ein bumba ein eingil á flogi.

*Høvundans viðmerking til yrkingina:
"Magnussen, prestur, sigur, sipandi til
Mjørkadal, at vit hava onga grund at óttast
atom- ella brintbumbur, tí Føroyar verða
vardar av einglaveingjum. Yrkingin er skrivað
undir kalda krígunum.*

Sambandspolitikkarin

Er soðið ov tunt, koyr missiónsbollar í,
so slúkar fjøldin, tað kann ikki feila,
tí hon hevur runu, hann gólvsóp til heila
øld eftir øld.

Hann gekk ei

Hann gekk ei við kvinnum og drakk ikki vín,
hann skammróstur var fyri tað, -
hann sætaði sær og rak hvar hann kom
lívsvón og gleði avstað, -
tí ongantíð verður vísmáður hann,
sum ei etur av kunnleikans træ.

Samfelagið

Vårt samfelag er eitt dráma
við eitrandi háð og spott
Har frekastu feitastan bitan
fáa, men aldri nokk.

Og alt er samanvovið
av sjálggóðsku, svik og sorg
og pátrúgv, og heilagir skálkar
valda í hvørjari borg.

Uppgávur:

Greina hvørja yrking sær.

Hvørji samfelagsviðurskifti nema yrkingarnar.

Hvønn revsar Pól F í yrkingunum?

Hvat heldur tú um tað, sum Pól F skrivur um. Ert tú
samdur við honum ella ikki? Og hví?

Skriva eina revsandi yrking um at ganga í skúla. Hon
kann vera eitt ella tvey ørindi til longdar. Lat hvørt ørindi
vera fyra reglur og rímini vera krossrím: ABAB.

5

PÓL F OG TJÓÐSKAPURIN

Av øllum londum

Av øllum londum í eyst og vest,
er føðilandið mær hjarta næst,
hitt fjallaheimið
í sorg sum gleimi
mær dámar best.

Frá Mýlingstindi til Beinisvørð,
sum standa verjur um fosturjørð,
har mál mítt ljóðar,
har best mær hóvar
við bláan fjørð.

Eg elski fjøllin himnahá
við stinnum tindum, ið loftskýggj ná,
og grønum líðum,
frá fyrndartíðum
tey stóðu svá.

Eg elski áir og fossalag,
hin væna hagan, har fuglur kvað,
og vøtn og tjarnir,
har sól og stjørnir
seg spegla á.

Eg elski havið, har frælsi grør,
eg elski villan sum stillan fjørð,
og merkur fagarar,
har bylgja akrar
á óðalsjørð.

So hátt eg elski mítt móðurmál,
ið ljóðar stint eins og herðað stál
á mannamunni
frá hjartansgrunni
og instu sál.

Tó mest eg elski tað fólk, ið her
sær heimstað fann millum fjøll og sker,
men ferðast víða,
sum fedrar fríu,
har aldan ber.

Vit eru Føroyingar, serstøk tjóð
við felags lagnu eitt felagsblóð,
og felags minni
so mong tú finnur
úr tíðarflóð.

Ei alt, ið glitrar er stórt og gott,
tað ofta roynist, ið tóktist smátt,
há mær er heimi,
hvar enn eg sveimi,
mítt dreymaslott.

Uppgávur:

Finn orð, sum tú ikki skilir, sprota tey og skriva niður,
hvat tey merkja.

Finn staðarnøvn í yrkingini, og finn tey á einum
føroyakorti.

Hvat heldur Pól F um Føroyar? Skriva niður øll tey góðu
orðini, Pól F heldur um Føroyar. Heldur tú tað sama sum
hann?

Hvat meinar Pól F við, tá ið hann sigur: Eg elski havið,
har frælsi grør ...

Skriva 150 orð um alt tað góða við Føroyum, sum tú
kemur í tankar um. Samanber við tað, sum Pól F sigur í
yrkingini.

Til Føroyar

Mítt land, har atlantsbroddur stríður fer,
á heimsins knøtti bert ein blettur er,
tó vetur tær eitt veldiskvæði kvað,
og summarið eitt eymligt ástarlag.

Tá lívsins drottning fevndi Føroyar blíð,
sum sólkyst speglaði sær havi í,
sum lambið kátir, vit til fjalls avstað
við sól í sinni fóru summardag.

So litafríðar blómur prýddu bø,
av heiðafuglum fjølbroytt ástarløg,
hvør oyggj so bjørt, sum ein smaragdur lá
í sólargulli havsins blána á.

Tá pollamjørkin lak á landið dró,
hvør tindur líktist oyggj, í brimi vóð,
tá allir litir hvurvú og øll ljóð,
sum mitt í miklum havi fjallið stóð.

Náttúran blíð, men oftast harðlynt er,
tá minst ein varir feigdarboð hon ber,
og niðurlag við lívsins kvæði ger,
so líkt við vøggju, brúdleyp, gravarferð.

Á vetrartíð vit hoyrdu ódnarljóð,
tá avvelt havið upp í bergið stóð,
og kavin fjaldi seyð, og skalvur hekk,
og saltur ráki kendist hvar tú gekk.

Tú Føroyingur, hvar tú um heimin fer,
eitt prýði fyri land og fólk títt ver,
sýn spekt og semju, verj tey veikastu,
hav hjartalag, sum móður tín við teg.

Í fremri londum hav í huga tú,
títt lítla heim, í sól sum kavaskrúð -
tó norðljós loga litbjørt, broytast brátt -
og ungar, eyamar dreymar summarnátt.

Nýarsdag 1955

Uppgávur:

Hygg eftir hvørjum ørindi sær, og skriva niður, hvør
partur av náttúruni verður lýstur í hvørjum ørindi.
Hvussu verður náttúran lýst?

Hvussu verður náttúran og tjóðskpaur flættaður saman?

Hvørjar kenslur verða lýstar í yrkingini?

Finn fram triggjar myndberingar og triggjar
samanberingar og skriva, hvat tú heldur, at tær merkja.

Føroyar mín móðir

Orð: Poul F. Joensen

Lag 1: Knút Olsen

Lag 2: Eivør Pálsdóttir

Føroyar mín móðir títt signaða navn
í hjartanum rúnarrist stendur
títt sorgblíða bros
títt mjørkaloft dró
tín son sjálvt við sólgyltu strendur

Um tú var alt bjart
sum eg hugsa mær kann
ein blóma frá paradis strondum
ein perla mót øllum í heiminum var
ja valdaði ríkjum og londum

Tá kvað eg tær kanska eitt stoltari lag
eitt kvæði av brimdun og toru
men kundi ei elskað teg hægri enn nú
mítt friðlýsta heim móti norði

Uppgávur:

Lurta eftir sanginum á netinum.

Greið frá, hvat verður sagt í hvørjum av teimum trimum ørundunum.

Hví verða Føroyar kallaðar fyri móðir og ikki faðir?

Nær gongur yrkingin fyri seg? Er hon tíðarleys ella gongur hon fyri seg eitt ávíst árstal.

Hvat dámar tær væl við yrkingini? Hvat dámar tær ikki væl við yrkingingi?

Tórshavn, tú Føroyalands miðstöð var

Orð: Poul F. Joensen

Lag: Hans Jacob Højgaard

*Viðmerking: Yrktur til kapping um ein
Havnarsang, ið 14. september skipaði fyri í 1952.*

Tórshavn, tú Føroyalands miðstöð var,
tingstaður øld eftir øld.

Ólavs kongs minni í 900 ár

higar dró oyggjalands fjøld.

Tróndar og Sigmundar lúðrar og vápn

brutu her eldgamlan sið,

Ellindur lýsti á Tinganes hátt

tingsins og kirkjunnar frið.

Her Føroya søga er rist í hvønn klett,

her Føroya mansevni góð

sett hava spor sítt í gøtur og tún,

traðkaðu fólkinum slóð.

Her bygdi Magnus og mannaði borg,

hongdi hvønn rásmann í rá.

Hiðani Nólsoyar-Páls vitbjarta rødd

frælsissól boðaði frá.

Jóannes bóndi og Kristin í Geil

her reistu merki av ný;

Jákup og Próstin og háskúlans menn

lyftu tað hátt móti ský.

Her Hans Andrias um søgu og fólk

røddi og yndisligt kvað.

Føroya navn kent gjørdi víða um lond

Janusar máttmikla lag.

Higar í øldir kom sveinur og moy

úr hvørji Føroyalands bygd;

her hevur mangur sær lívsvinin valt,

vunnið lívslukku og trygd.

Her vit úr summarsins anga og sól,

víni og alsd drukku rús,

kystu tær dúnmjúku moyggjar, so alt

varð til eitt syngjandi brús.

Tøkk fáir Havnin og fólkið, har býr,

fyri góð minni og gleim,

sum hon á Ólavs halgaðu tíð

gav til hvørt Føroyalands heim.

Tí ólavsøkan skal øld eftir øld

reka burt klandur og sorg.

Veri, so leingi sum føroyingur er,

Tórshavn vár miðstöð og borg.

Uppgávur:

Lurta eftir sanginum á netinum.

Nær verður sangurin sungin, og hví heldur tú, at hann
verður sungin tá?

Hvørjir persónar verða nevndir, og hvørjir eru teir? Leita
á netinum ella í bókum eftir upplýsingum um teir.

Hvat sigur Pól F um høvuðstaðin? Hvørji orð brúkar
hann, fyri at vísa, at her er talan um ein høvuðstað?

Skriva, við støði í yrkingini, hvat tú heldur um Tórshavn,
sum er høvuðstaður tín.

GREININGARFRYMIL

Hvat fyrir slag av yrking er talan um? Er hon siðbundin (ber upp á rím), prosayrking (ber ekki upp á rím), kvæði, sálmur, kærleiksyking, sangtekstur o.s.fr.

Er yrkingin lýrisk? Tað merkir um yrkingin er kensluborin, við nógvum myndberingum og ekki eini týðilig søgugongd. Hvørjar kenslur verða verða lýstar?

Er yrkingin episk? Tað merkir um yrkingin er forteljandi, við eini søgugongd og persónum í søguni. Hvør er søgan um persónarnir, sum verður søgd?

Er yrkingin dramatisk? Tað merkir um yrkingin hevur replikkir (tá ið ein tosar) ella dialog (tá ið fleiri tosa saman). Hetta stendur ofta í gásareygum.

Hvussu er yrkingin bygd? Hvussu nógv ørindi eru, hvussu nógv reglur eru í hvørjum ørindi, eru rím?

Hvørji rím eru? Eru parrím (AABB), krossrím (ABAB), bókstavarím (tá ið fleiri orð byrja við sama bókstavi), hálvrím (rann/fram), heilrím (hann/rann).

Gongdin: Endurgev yrkingina við egnum orðum. Um hon hevur ørindi, finn orðið í hvørjum ørindi, sum sigur mest um innihaldið og brúka tað, sum eina yvirskrift.

Tíð: Nær gongur yrkingin fyrir seg? Hetta kallast søgutíð. Í hvussu langa tíð gongur yrkingin fyrir seg? Hetta kallast frásagnartíð. Hetta seinna kann vera ringt at síggja.

Støð og umhvørvi: Hvørji støð verða nevnd? Hvørji umhvørvi verða lýst? Hvørji eru menniskjuni, sum verða lýst, og hvat verður sagt um tey? Hvat er tað fyrir samfelag, sum talan er um?

Frásøgufólkið: Hvør er frásøgufólkið? Er hann skrivaðu í 1. persóni, 2. persóni, 3. persóni, ella er hann alvitandi?

Persónseyðkenni: Hvat eyðkennir persónarnar? Høvuðs- og eykapersónarnir, aldur, útsjónd, arbeiði, atburður, hugburður, sjálvsfatan? Hvørjar kenslur vísa persónarnir, og hvussu fatar tú tær?

Høvuðs- og undirevni: Hvat er høvuðsevnið, sum verður viðgjørt í yrkingini, og hvørji undirevni verða viðgjørd.

Málslig amboð: Eru nógv navnorð, sagnorð ella lýsingarorð í yrkingini? Finn myndberingar og skriva niður, hvat tær merkja. Finn samanberingar og skriva niður, hvat tær merkja. Hvussu er málið? Er yrkingin løtt at skilja, hvørji orð eru torfør?

Tulking: Hvat dámar tær væl við yrkingini. Grundgev væl! Hvat dámar tær ikki væl? Grundgev væl! Hvat við yrkingini fekk teg at undrast?

Frásjónargerð: Er okkurt við yrkingini, evni ella kenslur, sum tú ert komin fram á í øðrum tekstum, ella filmum, fotomyndum, málningum ella í samrøðum við onkran, tú kennir.